

Metodika výpočtu súhrnného ukazovateľa rizika a výnosnosti produktu PEPP a Informácie o scenároch výkonnosti

1. Všeobecné informácie

1.1 Spoločnosť Finax, o.c.p., a.s., so sídlom Bajkalská 19/B, Bratislava - mestská časť Ružinov 821 01, IČO: 51 306 727, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel Sa, Vložka číslo 6713/B (ďalej len „**Finax**“) týmto informuje sporiteľov PEPP (v zmysle Nariadenia európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2019/1238 z 20. júna 2019 o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte ďalej len „**Nariadenie o PEPP**“) o metodike výpočtu súhrnného ukazovateľa rizika a výnosnosti produktu PEPP a informáciách o scenároch výkonnosti v PEPP KID.

2 Súhrnný ukazovateľ rizika

2.1 Súhrnný ukazovateľ rizika a výnosnosti PEPP produktu určuje vzťah medzi rizikom a výnosnosťou investičnej stratégie v konkrétnom produkte PEPP.

2.2 Súhrnný ukazovateľ rizika sa vyjadruje na stupnici od 1 do 4, pričom hodnota 1 znamená, že majetok sporiteľa PEPP môže kolísať počas sporiacej fázy menej a sporiteľ PEPP dostane s väčšou pravdepodobnosťou nižší dôchodkový príjem, a naopak, hodnota 4 znamená vyššie kolísanie hodnoty úspor počas sporenia a na konci sporenia s vyššou pravdepodobnosťou získania vyššej nasporenej sumy, a teda vyšší dôchodkový príjem.

2.3 Investičné možnosti (stratégie) PEPP sú navrhnuté tak, aby maximalizovali výnos pri danej úrovni rizika.

2.4 Súhrnný ukazovateľ rizika aj čiastkové ukazovatele rizika sú vypočítané v súlade s ustanoveniami Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2021/473 z 18. decembra 2020, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1238, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy, ktorými sa bližšie určujú požiadavky na informačné dokumenty, náklady a poplatky zahrnuté do cenového stropu a techniky zmierňovania rizík pre celoeurópsky osobný dôchodkový produkt (ďalej len „**RTS**“). Na ich výpočet bol použitý stochastický model zostavený odborníkmi na dôchodky a výskumníkmi z akademickej sféry, tvorcami portálu Oranžová obálka® (www.oranzovaobalka.sk).

2.5 Súhrnný ukazovateľ rizika (SRI) pre investičné stratégie PEPP produktu¹ znázorňuje nasledujúca tabuľka.

¹ **Základný PEPP využíva stratégiu Životný cyklus 100-60 a Alternatívny PEPP - konzervatívny využíva stratégiu Životný cyklus 80-60**

Doba sporenia / Stratégia	Výsledný súhrnný ukazovateľ rizika (SRI)
Životný cyklus 100-60	4
Životný cyklus 80-60	3

2.6 Súhrnný ukazovateľ rizika (SRI) sa líši v závislosti od očakávanej dĺžky sporivého horizontu, pričom v oboch stratégiách s narastajúcou dĺžkou sporivého horizontu klesá súhrnný ukazovateľ rizika. Pre potreby porovnania PEPP produktov medzi sebou sa však berie do úvahy hodnota s najvyššou hodnotu, ktorá je zároveň prezentovaná ako súhrnný ukazovateľ rizika (SRI).

2.7 Upozorňujeme, že súhrnný ukazovateľ rizika PEPP produktu sa líši od súhrnného ukazovateľa rizika produktov (napr. fondov, štruktúrovaných produktov), na ktoré sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1286/2014 o dokumentoch s kľúčovými informáciami pre štrukturalizované retailové investičné produkty a investičné produkty založené na poistení (PRIIP), a nie je s ním porovnateľný.

2.8 Súhrnný ukazovateľ rizika PEPP produktu je zložený z 2 čiastkových ukazovateľov rizika:

- A. bezpečnosť,
- B. rizikovosť.

A. Bezpečnosť produktu

2.9 Ukazovateľ bezpečnosti PEPP produktu vyjadruje pravdepodobnosť (početnosť prípadov v percentuálnych bodoch), že sporiteľ bude mať na konci sporenia nasporenú sumu nižšiu, ako je suma príspevkov upravená o infláciu. Inak povedané, bezpečnosť produktu určuje, v koľkých prípadoch môže sporiteľ očakávať, že na konci sporenia budú mať jeho úspory nižšiu kúpnu silu ako suma všetkých jeho príspevkov. Bezpečnejší produkt je ten, pri ktorom je táto pravdepodobnosť čo najnižšia. Úroveň bezpečnosti produktu na škále od 1 (najbezpečnejší produkt) po 4 (najmenej bezpečný produkt) je stanovená na základe legislatívnej požiadavky nasledovne:

Kategória rizika	Dĺžka sporivého horizontu			
	40 rokov	30 rokov	20 rokov	10 rokov
1	až do 13,75%	až do 17%	až do 27%	až do 36%
2	až do 16,55%	až do 19,75%	až do 29,25%	až do 43,25%
3	až do 19,35%	až do 22,55%	až do 31,55%	až do 50,55%
4	nad 19,4%	nad 22,6%	nad 31,6%	nad 50,6%

Zdroj: Príloha III RTS

2.10 Ponúkaný PEPP produkt má na základe stochastického modelovania nasledovnú pravdepodobnosť nenaspenia sumy vo výške príspevkov upravených o infláciu a tomu zodpovedajúci rizikový profil:

Doba sporenia / Stratégia	10	20	30	40	10	20	30	40	Rizikový profil
Životný cyklus 100-60	16,01%	10,39%	5,24%	2,54%	1	1	1	1	1
Životný cyklus 80-60	16,08%	10,03%	4,90%	2,24%	1	1	1	1	1

2.11 Pre každú investičnú stratégiu je vypočítaná pravdepodobnosť, že na konci stanoveného počtu rokov sporenia, bude nasporená suma nižšia ako je suma príspevkov upravená o infláciu. V prípade prvej investičnej stratégie „Životný cyklus 100-60“ je pri 10 ročnom sporivom horizonte táto pravdepodobnosť na úrovni 16,01%. To znamená, že približne v 16,01% prípadoch môže sporiteľ očakávať, že po 10 rokoch sporenia bude mať nasporenú nižšiu sumu ako je suma jeho príspevkov upravená o infláciu. V prípade 40 ročného sporivého horizontu je táto pravdepodobnosť na úrovni 2,54%. To znamená, že sporiteľ môže očakávať, že takmer v 98% prípadov bude kúpna sila úspor vyššia ako príspevky.

2.12 Obe investičné stratégie PEPP dosahujú v rámci bezpečnosti najnižšiu úroveň rizikového profilu.

B. Rizikovosť produktu

2.13 Druhým ukazovateľom je rizikovosť produktu PEPP z pohľadu priemernej výšky očakávanej straty, ktorú môže sporiteľ PEPP očakávať v prípade, že výška jeho úspor nedosiahne aspoň inflačne upravené príspevky. Ukazovateľ rizikovosti produktu PEPP sa vyjadruje ako percentuálny podiel očakávaného poklesu vo vzťahu k súčtu príspevkov upravených o infláciu. Očakávaný pokles sa určuje na základe pozorovaní (simulácií), pri ktorých sú príspevky upravené o infláciu vyššie ako očakávaná hodnota naakumulovaného majetku na konci sporiaceho obdobia a priemerné straty týchto pozorovaní (simulácií). Úroveň rizikovosti produktu na škále od 1 (najmenej rizikový produkt) po 4 (najrizikovejší produkt) je stanovená na základe legislatívnej požiadavky nasledovne:

Kategória rizika	Dĺžka sporivého horizontu			
	40 rokov	30 rokov	20 rokov	10 rokov
1	až do -20%	až do -17%	až do -13%	až do -8%
2	až do -23%	až do -20,25%	až do -16,5%	až do -11,25%
3	až do -26,5%	až do -23,55%	až do -20,1%	až do -14,55%
4	nad -26,5%	nad -23,6%	nad -20,1%	nad -14,6%

Zdroj: Príloha III RTS

2.14 Ponúkaný PEPP produkt má na základe stochastického modelovania nasledovnú rizikovosť a tomu zodpovedajúci rizikový profil:

Stratégia / Doba sporenia	10	20	30	40	10	20	30	40	Rizikový profil
Životný cyklus 100-60	-16,16%	-17,65%	-19,55%	-19,69%	4	3	2	1	4
Životný cyklus 80-60	-14,51%	-15,87%	-16,90%	-16,31%	3	2	1	1	3

2.15 Investičná stratégia „Životný cyklus 100-60“ je v kategórii rizika 4 a investičná stratégia „Životný cyklus 80-60“ je na úrovni rizika 3.

2.16 Sporiteľ, ktorý si zvolí investičnú stratégiu „Životný cyklus 100-60“, môže očakávať, že v prípade, že nastane situácia, že jeho úspory budú nižšie ako inflačne upravené príspevky, očakávaná strata sa pohybuje na úrovni od 16,16% (v prípade 10 ročného sporivého horizontu) až po 19,69% v prípade 40 ročného sporivého horizontu. V prípade investičnej stratégie „Životný cyklus 80-60“ sa očakávaná strata pohybuje od 14,51% pri 10 ročnom sporivom horizonte až po 16,31% pri 40-ročnom sporivom horizonte.

C. Výnosnosť produktu

2.17 Výnosnosť produktu PEPP je kľúčovým ukazovateľom z pohľadu očakávanej nasporenej sumy a výšky dôchodku plynúceho z produktu PEPP.

2.18 Ukazovateľ výnosnosti PEPP produktu vyjadruje pomer nasporenej sumy a inflačne upravených príspevkov v 50. percentile (medián).

2.19 Úroveň výnosnosti produktu na škále od 1 (najmenej výnosný produkt) po 4 (najvýnosnejší produkt) je stanovená na základe legislatívnej požiadavky nasledovne:

Kategória výkonnosti	Dĺžka sporivého horizontu			
	40 rokov	30 rokov	20 rokov	10 rokov
1	až do 1,7	až do 1,3	až do 1,08	až do 0,93
2	až do 2,03	až do 1,45	až do 1,165	až do 0,985
3	až do 2,36	až do 1,615	až do 1,255	až do 1,045
4	nad 2,365	nad 1,615	nad 1,26	nad 1,05

Zdroj: Príloha III RTS

2.20 Ponúkaný PEPP produkt majú na základe stochastického modelovania nasledovnú výnosnosť a tomu zodpovedajúci výnosový profil:

Stratégia / Doba sporenia	10	20	30	40	10	20	30	40	Výnosový profil
Životný cyklus 100-60	1,325	1,902	2,786	4,199	4	4	4	4	4
Životný cyklus 80-60	1,286	1,755	2,443	3,484	4	4	4	4	4

2.21 Obe investičné stratégie ponúkajú najvyššie výnosové profily. Sporiteľ môže očakávať, že na konci doby sporenia (v tabuľke prvé stĺpce s označením 10, 20, 30 a 40) získa v priemere 1,286 násobok (doba sporenia 10 rokov a stratégia „Životný cyklus 80-60“) až 4,199 násobok (doba sporenia 40 rokov a stratégia „Životný cyklus 100-60“) príspevkov upravených o infláciu. Dlhšie sporivé horizonty (nad 20 rokov), ponúkajú výrazne vyšší výnos pri znižujúcom sa rizikovom profile.

3 Informácie o scenároch výkonnosti

3.1 Poskytovatelia PEPP stochasticky určujú očakávané dávky PEPP, pričom zohľadňujú najmä výšku štandardizovaného príspevku, dĺžku sporiacej fázy, očakávané nominálne výnosy z investícií v súlade s investičnou stratégiou a pridelením strategických investícií, ročnú mieru inflácie, úroveň nákladov.

3.2 Výstupové ukazovatele v PEPP KID prezentujeme v rámci nasledovných scenárov, v súlade s požiadavkami RTS k PEPP:

- v prípade priaznivého scenára (**OPTIMISTIC**) je hodnota ukazovateľov na úrovni 85. percentilu rozdelenia;
- v prípade scenára najlepšieho odhadu (**NEUTRAL**) je hodnota ukazovateľov na úrovni 50. percentilu rozdelenia;
- v prípade nepriaznivého scenára (**PESSIMISTIC**) je hodnota ukazovateľov na úrovni 15. percentilu rozdelenia;
- v prípade stresového scenára (**STRESS**) je hodnota ukazovateľov na úrovni 5. percentilu rozdelenia.